

1e VOORJAARSWAARNEMINGEN 1983 (FENOLOGIE)

N.A. Klippel

In 1983 heeft voor de derde achtereenvolgende keer registratie om fenologische waarnemingen door een dertigtal leden plaatsgevonden.

Het blijft jammer te moeten constateren dat van het grote aantal leden die onze werkgroep telt een zo klein aantal leden hun medewerking aan deze waarnemingen verleent.

Bij vergelijking van de waarnemingen van 1983 met die van 1982 valt op dat niet alleen het totaal aantal waarnemingen iets is toegenomen maar ook dat deze toename juist bij een aantal bijzondere soorten heeft plaatsgevonden zie bijv. de Nachtegaal en de Wielewaal (Tabel 1).

Zoals ook in het verslag over 1982 is aangegeven valt ook nu op dat bij enkele soorten sprake is van incidentele zéér vroege waarnemingen.

Mogelijkerwijs is hier sprake van of zeer vroege trek of van exemplaren die niet echt weggetrokken zijn maar meer met de vorstgrens zijn meegetrokken.

Bij vergelijking van de diverse data kan niet gesproken worden van een duidelijk afwijkend patroon tussen 1982 en 1983.

In tabel II zijn voor een aantal soorten de waarnemingen over de laatste 3 jaren samengevoegd.

Duidelijk is hier het verschil te zien in het waarnemingspatroon tussen de Gier- resp. de Boerenzwaluw. Waarbij de Gierzwaluw de waarnemingen steeds vroeger hebben plaatsgevonden is dit bij de Boerenzwaluw (buiten de enkele incidentele gevallen) juist het tegenovergestelde.

De Huiszwaluw daarentegen vertoont een tamelijk vast patroon. Bij de Lepelaar zijn de data omcirkeld waar waarneming op de nestplaats in het Naardermeeer heeft plaatsgevonden.

Door het relatief geringere aantal waarnemingen voor deze soort zijn hier echter niet veel conclusies uit te trekken.

T.a.v. de Tjiftjaf en de Gier- en Boerenzwaluw kan nog opgemerkt worden dat per jaar de 1e waarnemingen per soort tamelijk dicht op elkaar liggen. Naast het feit dat het hier om gemakkelijk herkenbare soorten handelt die bovendien niet al te zeldzaam zijn mag toch wel geconcludeerd worden dat de terugkeer in onze regio tamelijk massaal plaatsvindt.

Voor een volgend verslag zal door mij gepoogd worden wat landelijke cijfers te verzamelen zodat een vergelijk met andere regio's gemaakt kan worden.

Als voorbeeld kan al genoemd worden dat vroegere waarnemingen van resp. Tjiftjaf 27 februari en Nachtegaal 18 april door onze leden J. Verhey resp. A. Pluister in de duinen bij Zandvoort hebben plaatsgevonden.

Toelichting op de tabellen.

Elk vakje in de tabel betekent een halve decade (periode van 5 dagen) waarbij de volgende binnen elk vakje als volgt is:

1e	4e
	3e dag
2e	5e

Boven iedere kolom is de aanvangdatum van die periode aangegeven (dus de 1e dag). In de 1e en 2e kolom zijn de data aangegeven van waarnemingen die voor 1 maart lagen.

Het cijfer in de laatste kolom verwijst naar diegene (zie lijst deelnemers) die de desbetreffende vroegste waarneming heeft gedaan.

tabel 1

	1/3	6/3	11/3	16/3	21/3	26/3	31/3	5/4	10/4	15/4	20/4	25/4	30/4	5/5	10/5	15/5	20/5	25/5	30/5	4/6	9/6	14/6
PARPERBLOETGOL																						
LEPELAAR																						
* BODWALK																						
* HOUTEKSTER																						
TURELLOER																						
KEPMAAN																						
GRUTTO																						
VISDIEP																						
ZW. STERN																						
TORTEL																						
KOEKOEK																						
GIERZVALUW																						
BOERENZVALUW																						
OEVERZVALUW																						
HUISZVALUW																						
BOMMEPIEPER																						
GELE KWIKST.																						
SPRINGH. NIETZ.																						
SNOR																						
KLEINE KAREK.																						
ROSBRIETZANDER																						
GROTE KAREK.																						
RIETZANDER																						
SPOTVOGEL																						
GRASWUS																						
BRAANSLUIPER																						
TUINFLUITER																						
PITIS																						
TUFTJAP																						
FLUITER																						
GR. VLEGENV.																						
MONTE VLEEG.																						
PAAPJE																						
ZW. ROODST.																						
GEKR. ROODST.																						
BLAUWBORST																						
NACHTGAAI.																						
WILDEVAAL																						
* ZOMERTALING																						

Incidentele waarnemingen:

1 mei Ooievaar, F. v. Klaveren/ 10 juni Kwartel, R. Kole/ 28 maart Boomleeuwerik,
A. Pluister/ 4 mei Wespendif, 18 april Zwarte Wouw, I. van Woersem/ 16 resp. 17
april, Tapuit, I. v. Woersem, G. Blok/ 18 april Porceleinhoen, I. v. Woersem/
6 maart Bontbekplevier, E. Lam/ 13 april, 15 mei , E. Lam resp. P. Lodewijkx.

Met dank aan diegene die hebben meegewerkt, te weten.

1. H. Bal-Kok, 2. G. Blok, 3. J. Boshuizen, 4. J. Bosman, 5. P. Dieperink,
6. W. Duurland, 7. J.W. van Galen-Last, 8. L.M. Hagen- van Swaag, 9. H. Hardon,
10. J. Hardon, 11. L. Hartog, 12. W. Heeroms, 13. W. v.d. Hijden, 14. M. van Houten,
15. F. van Klaveren, 16. N.A. Klippel, 17. R.A. Kole, 18. E. Lam, 19. P. Lodewijkx,
20. G. Mijnhout, 21. R.G. Moolenbeek, 22. A. Pluister, 23. P. Schuit, 24. F. Tebra,
25. L. Verberne, 26. J. Verhey, 27. A. Vermeule, 28. G.A. de Vries, 29. R.Willemstein,
30. I. van Woersem.

tabel 2

